

Beantwoording van de 7 vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)

Wijziging vrijstellingsregeling Besluit luchtverkeer 2014, Zichtvliegen buiten daglichtperiode

Het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving bevat normen waaraan goed beleid of goede regelgeving dient te voldoen. Uitgebreide informatie vind je op www.naarhetaik.nl (klik dan op de tekst "Naar het IAK" in de linker kolom).

1. Wat is de aanleiding?

In EU Verordening 1178/2011 ('Flight Crew Licensing') is het vliegen buiten de daglichtperiode (UDP, Uniforme Daglicht Periode) onder zichtvliegvoorschriften (VFR, Visual Flight Rules) een verplicht onderdeel voor het behalen van verscheidene vliegopleidingen.

Omdat het in Nederland voor VFR vliegverkeer verboden was buiten UDP te vliegen, heeft de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) per 1 juni 2016 vrijstelling verleend voor dergelijke opleidingsvluchten.

Voor de betreffende vliegers en de vliegveiligheid is het echter ook van belang om de nachtvaardigheden bij te houden nadat de vliegopleiding is afgerond. Dat kan nu alleen in het buitenland. De kleine luchtvaartsector heeft IenW daarom verzocht het verbod op te heffen.

2. Wie zijn betrokken?

Kleine luchtvaartsector (AOPA, KNVvL, NACA, NVL);
Inspectie Leefomgeving en Transport;
Luchtverkeersleiding Nederland;
Militaire Luchtvaart Autoriteit;
Commando Luchtstrijdkrachten.

3. Wat is het probleem?

Om VFR nachtvaardigheden bij te houden (currency) nadat de vliegopleiding is afgerond moet nu naar het buitenland uitgeweken worden. VFR buiten UDP is nu, buiten opleidingen om, verboden in Nederland. Dat acht de sector niet in het belang van de vliegveiligheid (het betreft dan immers een onbekende omgeving) en wordt als een onnodige last ervaren.

VFR buiten UDP biedt ook extra flexibiliteit voor de vlieger, met name in de winter als wanneer het reeds om 16.30 a 17.00 donker is.

VFR buiten UDP is in landen rondom Nederland, waaronder Duitsland en het Verenigd Koninkrijk, mogelijk.

4. Wat is het doel?

Invulling geven aan de currency voor VFR buiten UDP, met inachtneming van de voorwaarden die SERA.5005 c daar aan stelt.

Randvoorwaarde hierbij is dat het vliegen buiten UDP moet passen binnen de openingstijden van Nederlandse luchthavens en de (milieu)kaders die de luchthavenbesluiten met zich meebrengen. Aan het VFR-vliegen buiten UDP wordt als voorwaarde verbonden dat men opstijgt vanaf /landt op een Nederlandse luchthaven. Hiermee wordt voorkomen dat de omgeving laat in de avond of in de nacht geconfronteerd kan worden met VFR vluchten.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en het ministerie van Defensie zijn bevoegd gezag voor het stellen van regels in het Nederlandse luchtruim.

6. Wat is het beste instrument?

Aanpassing van de bestaande regelgeving is het beste instrument omdat hier het verbod op vliegen buiten UDP is vastgelegd.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

VFR buiten UDP moet passen binnen de openingstijden van luchthavens en de (milieu)kaders die de luchthavenbesluiten met zich meebrengen. Het is aan de luchthaven om het verkeer zo te verdelen dat dit binnen de vergunde geluidsruimte blijft.

Provincies hebben als landzijdig bevoegd gezag de mogelijkheid om in samenspraak met een luchthaven de afweging te maken om verruiming/vernauwing van de openingstijden en/of wel/geen VFR buiten UDP te reguleren.

In de praktijk zal het VFR buiten UDP vliegen met name belangrijk zijn in de winter. In de winter is het veel vroeger donker en dus is er dan ook al vroeg sprake van vliegen buiten de daglichtperiode.

De risico's die gepaard gaan met visuele vluchten in het donker (perceptuele illusies en ruimtelijke desoriëntatie) komen in de vliegopleiding nadrukkelijk aan bod. Door het gebruik van moderne navigatiemiddelen kan de vlieger zich beter oriënteren in het donker en zijn de vliegtuigen door de verlichting die zij in het donker moeten hebben beter zichtbaar dan overdag.

Extra risico mitigerende maatregelen voor VFR vliegen buiten UDP zijn verplicht gesteld in Verordening (EU) nr. 923/2012. Zo is de vlieger die buiten de daglichtperiode wil vliegen onder andere verplicht een vliegplan in te dienen, tweezijdig radiocontact te houden en is hij gebonden aan strengere eisen (t.o.v. de daglichtperiode).